

08.03.2026

FM2026/101

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag til ændring af Inatsisartutlov nr. 14 af 24. november 2020 om valg til Inatsisartut, således at bopælskravet i § 1 forlænges væsentligt i forhold til den nuværende bestemmelse om 6 måneders bopæl, med henblik på at sikre en stærkere og mere varig tilknytning til Grønland for opnåelse af valgret. Forslaget skal fremlægges senest til FM2027.

(Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Naleraq)

Begrundelse:

Det forslag, jeg fremlægger i dag, handler om noget helt grundlæggende i vores demokrati: Hvem der vælger Inatsisartut.

Når vi diskuterer valgloven, diskuterer vi i virkeligheden selve fundamentet for vores politiske system. Derfor er det en diskussion, vi skal tage åbent, sagligt og med respekt for hinanden.

Forslaget er bevidst udformet på en måde, hvor vi ikke på forhånd fastlåser en bestemt model. Det gør jeg med vilje. For Inatsisartut skal først og fremmest gøre det, et parlament er sat i verden for: at drøfte, hvad der er rimeligt i vores samfund, og derefter give Naalakkersuisut et klart politisk mandat til at udforme den konkrete lovgivning.

I dag siger valgloven, at man kan få stemmeret til Inatsisartut efter 6 måneders bopæl i Grønland.

Seks måneder.

Det betyder, at man efter relativt kort tid i landet kan være med til at vælge den lovgivende forsamling, der træffer beslutninger om Grønlands fremtid.

Det er en regel, som stammer fra en tid, hvor Grønlands politiske situation var en anden end i dag.

Siden dengang har Grønland fået selvstyre.

Vi er blevet anerkendt som et folk i folkeretlig forstand.

Og vores politiske beslutninger har fået større betydning både nationalt og internationalt.

Derfor er det rimeligt at spørge:

Er vores valglov stadig tidssvarende?

Vi er et lille samfund.

Vi er omkring 56.000 mennesker.

I et så lille samfund kan selv mindre ændringer i befolkningens sammensætning få større politisk betydning end i store lande.

Det betyder ikke, at nogen ikke er velkomne i Grønland.

Grønland har altid været et åbent samfund.

Men der er en forskel på midlertidig tilstedeværelse og varig tilknytning.

Når Inatsisartut træffer beslutninger om økonomi, uddannelse, råstoffer, sundhed, bosætning og landets fremtid, så er det beslutninger, som påvirker samfundet mange år frem.

Derfor er det rimeligt at overveje, om reglerne for valgret til vores parlament bør afspejle en vis grad af varig tilknytning til landet.

Vi stiller allerede bopælskrav på andre områder i vores samfund.

For eksempel når det gælder adgang til visse erhverv eller udnyttelse af naturressourcer.

Det gør vi, fordi vi mener, at tilknytning til samfundet har betydning.

Det samme princip kan være relevant at overveje i forhold til valgloven.

Dette beslutningsforslag fastsætter ikke et bestemt antal år.

Det gør det netop muligt for Inatsisartut at have en åben diskussion om, hvad der er rimeligt for Grønland.

Forslaget siger blot, at bopælskravet i den nuværende valglov bør forlænges i forhold til den nuværende regel på 6 måneder, og at Naalakkersuisut skal fremlægge et konkret lovforslag på baggrund af Inatsisartuts politiske drøftelser.

Det er vigtigt, at denne proces sker på en måde, hvor reglerne bliver:

- klare og objektive
- rimelige
- og administrativt gennemskuelige.

Jeg håber derfor, at vi i denne debat kan fokusere på at finde fælles principper, som vi kan give videre til Naalakkersuisut.

Ikke som en partipolitisk kamp.
Men som en fælles opgave.

For det her handler i sidste ende om tillid til vores demokrati.

Borgerne skal have tillid til, at vores demokratiske institutioner er indrettet på en måde, der afspejler vores samfund og vores virkelighed.

Derfor håber jeg, at Inatsisartut vil støtte dette forslag og give Naalakkersuisut mandat til at fremlægge en moderniseret valglov, som bygger på Inatsisartuts fælles retningslinjer for, hvad der er rimeligt i Grønland.

Tak.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Et ændringsforslag vil almindeligvis være vurderet ½ årsnormering for A/C fuldmægtig, hvilket svarer til 250.000 kr.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv
ingen

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne
Ingen